

فلسفه ادبیات

پیتر لامارک

ترجمه

میثم محمد امینی

(عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)

فرهنگ نشر نو

با همکاری نشر آسیم

تهران-۱۳۹۸

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۱
سیاسگزاری	۱۹
۱ هنر	۲۱
۲ ادبیات	۷۳
۳ نویسنده	۱۷۱
۴ مطالعه اثر ادبی	۲۵۷
۵ داستان	۳۳۱
۶ صدق	۴۱۳
۷ ارزش	۴۷۵
کتاب‌شناسی	۵۴۹
واژه‌نامه	۵۷۷
نام‌نامه	۵۸۹

پیشگفتار

توجه به ادبیات به مثابه هنر دقیقاً یعنی چه؟ تقریباً همه می‌پذیرند که دست‌کم بعضی شعرها و رمان‌ها و نمایشنامه‌ها اثر هنری اصیل هستند، اما هیچ روشن نیست که این گفته دقیقاً چه معنایی دارد. چرا عبارات منظوم روی کارت تبریک یا هزلیات یا رمان‌های عامه‌پسند معمای - جنایی یا علمی - تخیلی را از این مجموعه مستثنا می‌کنیم؟ آیا این صرفاً یک داوری سلیقه‌ای است، یا تشخیص یک مقوله نیز در میان است؟ آیا پایه و اساسی عینی برای ترسیم این تمایزها وجود دارد؟ اصلاً چه چیزی «ادبیات» به شمار می‌آید؟ وقتی که چیزی در معنایی مناسب به عنوان ادبیات شناخت شد، این امر چه پیامدهایی خواهد داشت، از جمله این که چه‌گونه خواننده خواهد شد، چه انتظاراتی از آن اثر هست، چه فوایدی خواهد داشت، و در میان سایر چیزهایی که بشر ارزشمند می‌داند از چه جایگاهی برخوردار خواهد بود؟

آنچه در ادامه می‌خوانید توضیحی فلسفی برای این پرسش‌ها و برخی پرسش‌های مشابه دیگر است. اما چرا توضیح «فلسفی»؟ راستش این‌جا تفاوتی در کار نیست؛ منتقدان ادبی نیز می‌توانند نگاه فلسفی داشته باشند، و اغلب هم چنین نگاهی دارند. اما باز هم ممکن است این زاویه دید غیرمعمول به نظر بیاید. فیلسوف به اصول بنیادی نظر دارد، به پیوندهای